

گام اول برای کابینه کارآمد

نگاهی به شاخص‌های تعیین افراد

در دولت چهاردهم

رئیس‌جمهور منتخب اولین گام را برای شایسته‌سالاری با انتشار ۱۸ سنگ محک جهت تعیین افراد به منظور فراگیری در مناصب دولت چهاردهم برداشت و این‌گونه در بازار داغ گمانه‌زنی‌های تعیین کابینه چهاردهم مجدداً یادآوری کرد که وعده‌هایش در مناظرات انتخاباتی فقط در حد حرف نبوده و قرار است خدمت به مردم در دولت چهاردهم با به‌کارگیری شایستگان باورمند به همگرایی، وفاقی و انسجام ملی رقم بخورد. اخیراً دفتر رئیس‌جمهور منتخب به اطلاعیه‌ای با قه‌ردانی از مردم ایران، ۱۸ شاخص و معیار را برای تعیین افراد به منظور فراگیری در سمت‌های خدمت در دولت چهاردهم اعلام کرده است که شامل اعتقاد به قانون اساسی و اسناد بالادستی، اشتها به پاک‌دستی، صداقت و شجاعت، داشتن نگرش ملی، دوری از گرایش‌های جناحی، قومی و مذهبی و منطقه‌ای، همراهی و وفاداری نسبت به گفتمان و رویکرد رئیس‌جمهور، باور به ضرورت توسعه عدالت، باورمند به ایده صدای بی‌صدایان و تحقق مطالبات زنان، جوانان و اقوام، باور به تعامل اجتماعی و فرهنگی داخلی، باور به ضرورت همگرایی، وفاقی و انسجام ملی، معتقد و عامل به تخصص‌گرایی و شایسته‌گزینی، باورمند به ضرورت همراهی و توأمانی مقاومت و انعطاف در سیاست خارجی، شناخت ماموریت دستگاه و توانایی حل مسأله، دارای مدرک معتبر کارشناسی ارشد یا بالاتر، تجربه مدیریت عالی اجرایی در بخش دولتی، خصوصی یا دانشگاهی، دارای روحیه و شجاعت پذیرش و پیشبرد نوآوری، دارای نگرش و رویکرد راهبردی، اعتقاد به کار کارشناسی و باورمند به حکمرانی دموکراتیک و ضرورت مشارکت مردم در اداره کشور می‌شود. انتشار ۱۸ شاخص یاد شده در شرایط فعلی که گمانه‌زنی‌ها برای تعیین هیات دولت جدید و اعضای کابینه چهاردهم داغ شده است، نویدبخش به‌کارگیری شایستگان برای ایجاد یک انسجام و همگرایی ملی در بخش‌های مختلف دولت و تقویت قوه مجریه در رفع مسائل و مشکلات کشور است.

اعتقاد به اسناد بالادستی شاکله اصلی دولت چهاردهم

مهم‌ترین نکته در دل این ۱۸ اصل مذکور، اعتقاد به قانون اساسی و اسناد بالادستی است که به‌عنوان شاخص نخست نیز مطرح شده‌است. موضوعی که نشان می‌دهد همان‌طور که پزشکیان در مناظرات انتخاباتی وعده داده بود برای عمل به قانون و اسناد بالادستی آمده و تعدادی از قانون برایش خط قرمزی است که هیچ‌گاه از آن عدول نخواهد کرد. از طرف دیگر در زندگی اجتماعی، مرز بین حرکت کردن در خط مستقیم و خروج از این خط و زدن به جاده خاکی را قانون معین می‌کند و یک دولت مردمی برای از دست ندادن اقبال عمومی به خود و همراهی پتانسیل مردمی در اجرای برنامه‌ها چاره‌ای جز حرکت در مدار قانون ندارد. به زبان دیگر این قانون است که نظم اجتماعی را تجلی می‌بخشد و زندگی اجتماعی در مسیر قانون واقعیت می‌یابد. در ضرورت اعتقاد به اجرای اسناد بالادستی نیز می‌توان به حجم انبوهی از برنامه‌های نوشته شده اما بر زمین مانده در دولت‌های گذشته اشاره کرد؛ نکته در لایوح و برنامه‌هایی که در هر دولت نوشته می‌شود اما دولت بعدی فارغ از درستی و نادرستی آن لایحه یا برنامه تنها خود را ملزم به اجرای آن نمی‌داند، بلکه بغض موازی با آن شروع به نوشتن لایحه و برنامه جدید می‌کند و این‌گونه می‌شود که بعضاً یک دولت تا پایان سال سوم استقرار خود، درگیر نوشتن برنامه جدید است و در نهایت رونمایی از آن برنامه یا لایحه را در سال چهارم فعالیت خود به‌عنوان گزارش کار چهار ساله معرفی می‌کند. امری که یکی از بزرگ‌ترین مشکلات در عدم اقدام عملیاتی برای رفع مسائل مختلف در حوزه‌های گوناگون دولت محسوب می‌شود و به نظر می‌رسد دولت چهاردهم با دوری جستن از این امر یک گام نسبت به سایر دولت‌ها در ورود به گود عملیات جلوتر است.

پاک‌دستی؛ لازمه دولت قوی و مردمی

اشتهار به پاک‌دستی، صداقت و شجاعت که پس از تاکید به اسناد بالادستی به عنوان شاخص دوم برای تعیین اعضای کابینه دولت چهاردهم مطرح شده است؛ شاید زنگ بیداری برای آن دسته از افرادی است که تا پیش از این ندا سر می‌دادند که نسبت به اطرافیان مسعود پزشکیان هراس داریم و نمی‌دانیم این اطرافیان قرار است برای پزشکیان که شعار اصلی خود را تحقق عدالت و انصاف عنوان کرده بود رقم بزنند. به نظر می‌رسد رئیس‌جمهور منتخب بیش از سایرین به فکر انتصاب افراد پاک دست در امور اجرایی کشور است و برای رفیع نگرانی‌ها در فکر تدبیر لازم است.

مراسم تنفیذ و اعطای حکم چهاردهمین دوره ریاست جمهوری اسلامی ایران و آغاز به‌کار رسمی رئیس‌جمهور منتخب، یکشنبه ۷ مرداد ۱۴۰۳ با حضور رهبر انقلاب اسلامی و جمعی از مسئولان و کارگزاران نظام در حسینیه امام خمینی(ره) برگزار می‌شود. براساس قانون، مراسم تحلیف رئیس‌جمهور منتخب بعد از برگزاری مراسم تنفیذ برگزار خواهد شد و بر این اساس طبق برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته مراسم تحلیف چهاردهمین

۷ مرداد؛ مراسم تنفیذ رئیس‌جمهور منتخب

برای برادر پزشکیان

مسعود رضایی، تحلیلگر مسائل سیاسی در نامه‌ای به رئیس‌جمهور منتخب

نکاتی را از باب نیک‌اندیشی طرح و بیان کرد

مسعود پزشکیان، همان اصلاح‌طلبی که بارها مطرح کرد از هر اصول‌گرایی اصول‌گراتر است؛ توانست نیمه تیر سال جاری با برگ برنده‌ای به نام «مردمی» بودن به عنوان پیروز انتخابات چهاردهم ریاست‌جمهوری وارد پاستور شود. گفتمان این چهره معرفی شده از سوی جریان اصلاحات که با اقبال مثبت عموم مردم موفق به ریاست بر قوه مجریه در دوره چهاردهم شد، از همان ابتدای ثبت نامش به عنوان کاندید در انتخابات و پس از تایید صلاحیتش و در روند گفت‌وگوهای شکل گرفته در مناظرات انتخاباتی، حول دو محور اصلی «عدالت و انصاف» و «مردم» می‌چرخید تا جایی که شعار انتخاباتی خود را «برای ایران» انتخاب کرد و گفت برای دادن به شکافی که میان قدرت سیاسی و نسل جدید شکل گرفته وارد عرصه انتخابات شده است. رئیس‌جمهور منتخب را به دلیل برخورداری از شهرت کمتر در قیاس با سایر چهره‌های مطرح و شناخته شده اصلاحات می‌توان به عنوان مهره تازه‌نفس اصلاحات نامید که به نوعی ناچن این جناح نیز محسوب می‌شود چراکه توانست اقبال عمومی را پس از چند سال به سمت اصلاحات با برگ‌اندازد؛ البته وی وجه تمایز پربرنگی با قدیمی‌های این جناح دارد و آن پافشاری وی بر قدم برداشتن در چهارچوبی است که نظام برای او تعریف کرده است. به طوری که بارها در میتینگ‌های انتخاباتی خود با ادبیات مختلف از ارادتش به رهبر معظم انقلاب یاد و در آخرین مناظره انتخاباتی اظهار کرده که «در اس نظام سیاسی ما رهبری قرار گرفته که پشتیبان پیشرفت کشور است و بن‌بست‌ها را می‌شکند و سرمایه‌ای برای حل اختلافات است.» پزشکیان همچنین در همین یک هفته اخیر با اعلام مواضعی همچون حمایت از جبهه مقاومت، این پیام رسا را به ایرانیان و جهانیان مخابره کرد که دولتش در مسیر چهارچوب‌های اصلی نظام حرکت خواهد کرد. سرچند باید دید رئیس‌جمهور منتخب طی چهار سال آینده تا چه اندازه بر سخنان امروز خود پایبند خواهد بود و کشور را در مسیر ترسیم شده از سوی انقلاب و مورد تایید رهبر معظم انقلاب نگه می‌دارد اما اکنون سخنان امروز او رنگ بوی خودت ملی و انسجام میان تمام قوا می‌دهد. اما برخی اظهار نظرهای وی نظیر سخنانی که درباره همراهی مجلس با دولت چهاردهم بر زبان آورد، شائبه‌هایی را نسبت به تطابق حرف و عملش ایجاد کرده است که برخی فعالان سیاسی نسبت به آن واکنش نشان دادند.

نامه مسعود رضایی، تحلیلگر مسائل سیاسی به رئیس‌جمهور منتخب:

سفید هستید و سفید بمانید

فراقانونی برای رسیدگی دقیق و موشفافانه به موضوع ارائه شد، باز هم افاقه نکرد. گفت حرف من یکی است؛ یامن رئیس‌جمهور باقتلب شده‌است! چه تأسف بار بود که کسانی به یقین می‌دانستند تقلب نشده است اما چنین بهتانی را شنیدند و چنین ظلمی را دیدند و سکوت کردند و به آن رضایت دادند.

صیانت از رأی مردم؛ سنت حسنه نظام

غرض یادآوری این نکته بود که امانتداری رأی مردم و صیانت از سلامت انتخابات، یک سنت حسنه در نظام ماست که می‌توانیم برای همیشه به آن افتخار کنیم و صلابته همان‌طور که جنابعالی نیز تأکید کرده‌اید، مقام معظم رهبری مهم‌ترین ومؤثرترین نقش را در این زمینه برعهده داشته‌اند. به هر حال گذشته‌ها گذشته است و امروز ما باید امیدوارانه رویه آینده داشته باشیم و همگی به بیان زیبایی جنابعالی «دست به دست هم دهیم به مهر، مین خوشی را کنیم آباد.»

همکاری مؤثر مجلس با رأی اکثریت مردم؟

جناب آقای دکتر پزشکیان، جنابعالی در اولین روزهای پیروزی در انتخابات ریاست‌جمهوری در جمع فعالان ستادی و هواداران خود در حرم مطهر امام خمینی(ره)، به نکته‌ای اشاره کردید که بنده نیز لازم دانستم به همان نکته اشاره کنم. جنابعالی فرمودید: «من در این روندی که پیش آمد و انتخاباتی که به طور آرام برگزار شد و نهایتاً رأی‌ها توانست درست خوانده شود، اول باید از مقام معظم رهبری تشکر کنم که قطعاً اگر ایشان نبود من تصور نمی‌کنم به این

راحتی اسم ما از صندوق درمی‌آمد.» بنده اجازه می‌خواهم به اطلاع‌تان برسانم که نه تنها در این دوره بلکه در تمامی ادوار گذشته انتخابات ریاست‌جمهوری، به همین راحتی آرا درست خوانده شده و نام پیروز انتخابات از صندوق رأی بیرون آمده است، چراکه مقام معظم رهبری همواره بر لزوم سلامت انتخابات و صیانت از آرای مردم تأکید مؤکد داشته‌اند و آن راحل‌الناس می‌دانند. فراموش نکرده‌ایم که در حال و هوای انتخابات سال ۷۶ که شور و حرارت بسیاری بر فضای انتخاباتی کشور حاکم شده بود، ناگهان عددهای معلوم، این شایعه و شائبه را در اذهان مردم افکندند که ای مردم، کجای کارید که قرار است شما بنویسید خاتمی و آنها بخوانند ناطق‌نوری! این یک بهتان عظیم بود که بزودی برملا شد زیرا آرا همان‌طور که نوشته شده بود، خوانده شد و به راحتی اسم آقای خاتمی از صندوق درآمد. اما این درستکاری و امانتداری، موجب نشد تا طراحان این عملیات روانی شرمنده شوند و دست‌از این کردار ناپسند خود بردارند. تازه مثل این‌که راهکار مؤثری را تجربه کرده بودند؛ اگر بریدیم، می‌گوییم درست است. اگر باختمی، می‌گوییم تقلب شده است. اوج به کار گرفتن این راهکار در انتخابات سال ۸۸ بود که ۸۵ درصد حائزین حق رأی در انتخابات شرکت کرده بودند. دنیا از این همه مشارکت بالا در بهت بود که یک بهتان بزرگ، همه چیز را به باد فنا داد. هر چه گفتند و اصرار کردند که اگر اعتراض و شکایتی دارید از طریق قانونی پیگیری کنید، افاقه نکرد. حتی راه‌های

صلاحیت خویش را در راه انقای مسئولیت‌هایی که برعهده گرفته‌است، به‌کارگیرد و در پایان سوگندنامه را امضای کند. طبق قانون اساسی مدت‌زمان لازم برای برگزاری انتخاب رئیس‌جمهور بعدی ۵روز تعیین شده است و قانون درباره مازاد روزهایی که سرپرست ریاست‌جمهوری انجام وظیفه می‌کند، چیزی تعیین نکرده است و البته منبع قانونی هم در این زمینه وجود ندارد.

طبیعتاً هنگام معرفی اعضای کابینه توسط رؤسای‌جمهور پیشین، به موافقت یا مخالفت با برخی از وزرای پیشنهادی پرداخته‌اید. بنابراین، در این زمان که از مجلس به ریاست‌جمهوری نقل مکان کرده‌اید، قاعدتاً از حقوق مجلس در این زمینه بخوبی آگاهید و سابقه فعالیت خود و همکارانتان در مجلس را به یاد دارید و فضای مجلس را بخوبی درک می‌کنید و بر مبنای این مسائل به انتخاب افراد و معرفی آنها به مجلس می‌پردازید.

وزرا نباید به رئیس‌جمهور تحمیل شوند

از نگاه اینجانب بدیهی است که رئیس‌جمهور نه تنها حق دارد، بلکه منطقی آن است که اشخاصی را در هیأت دولت خود به کارگیرد که به توان کاری آنها اطمینان داشته باشد و از همه جهات بتواند با آنها کار کند تا این‌گونه نوعی همکاری و همدلی در مجموعه مدیران عالی قوه مجریه برقرار باشد. در عین حال، امیدوارم جنابعالی با توجه به همان سابقه طولانی مدت خود در مجلس،

در انتخاب و معرفی وزرا، از شخصیت‌هایی بهره‌گیرید که در رازبازی‌های مقدماتی از فقدان نگاه منفی و سلبی اکثریت نمایندگان مجلس نسبت به آنها اطمینان خاطر یافته‌اید. از سوی دیگر امیدوارم مجلس نیز اگرچه از حق رأی اعتماد برخوردار است اما با در نظر گرفتن این نکته مهم که وجود فضای اطمینان و اعتماد و همدلی میان رئیس‌جمهور با یکایک وزرا و مجموعه هیأت دولت، شرط ضروری برای پیشبرد بهینه امور

است، بنا را بر حداکثر تعامل و همکاری با رئیس‌جمهور بگذارد. همچنین نمایندگان محترم به این نکته مهم نیز باید توجه داشته باشند که اگر به نحوی رفتار کنند که برخی وزرا به اصطلاح به رئیس‌جمهور تحمیل شوند، آنگاه در طول مسیر آینده، این مسئله مستممکس خواهد بود تا رئیس‌جمهور در قبال ضعف‌ها و کاستی‌ها و اشتباهات آن وزرا،

مسئولیتی نپذیرد و آن را متوجه دیگران سازد. راه‌تعامل و همکاری، بی‌تردید راه دشواری نیست اگر همه به حقوق یکدیگر احترام بگذاریم و هیچ نهدی خود را انتخابتی‌تر از نهاد دیگر ندانند. و همکاران‌تان آرزوی توفیقات روزافزون در خدمت به مردم و نظام جمهوری اسلامی ایران رادارم.

رئیس‌جمهور حق دارد افراد مورد نظر خود را برای وزارت به مجلس معرفی کند و مجلس هم حق دارد که به وزرای پیشنهادی رأی اعتماد بدهد یا ندهد. این مسأله هنگامی که رئیس‌جمهور و اکثریت مجلس با یکدیگر اشتراکات فکری داشته باشند، بسیار ساده و روان قابل حل است اما هنگامی که این اشتراکات کمتر باشد، می‌تواند

مجلس حق دارد رأی اعتماد بدهد یا ندهد

مسأله این است که رئیس‌جمهور حق دارد افراد مورد نظر خود را برای وزارت به مجلس معرفی کند و مجلس هم حق دارد که به وزرای پیشنهادی رأی اعتماد بدهد یا ندهد. این مسأله هنگامی که رئیس‌جمهور و اکثریت مجلس با یکدیگر اشتراکات فکری داشته باشند، بسیار ساده و روان قابل حل است اما هنگامی که این اشتراکات کمتر باشد، می‌تواند

بسیار غامض و چالش‌برانگیز شود. اینجااست که باید دید: از نگاه هریک از دو طرف این معادله، معنای دقیق عباراتی مانند تعامل و همکاری و همراهی و امثالهم چیست. از نظر بنده یک راه حل ساده برای این معادله مشکل وجود دارد و آن این است که رئیس‌جمهور و مجلس، هیچکدام خود را انتخابی‌تر از دیگری ندانند. رأی مردم را رأی مردم بدانند، چه به رئیس‌جمهور

باشد چه به نمایندگان مجلس. بنابراین اگر بخواهیم تعامل به معنای واقعی و درست شکل بگیرد و کار مملکت و مردم گره نخورد و براحتی پیش‌برود، رئیس‌جمهور و مجلس، هر یک باید خود را در کف‌ای از یک ترازو ببینند که لبه‌های آن دقیقاً روبه‌روی یکدیگر ایستاده است. هر دو منتخب مردمند و هر دو محترم و معتبر. جناب آقای دکتر پزشکیان، جنابعالی خود سال‌های زیادی نماینده مجلس بوده‌اید و

